

L'UNIVERS DE L'ART ABSTRACTE

Projecte interdisciplinari des de les matèries de Visual i Plàstica i Música.

Alumnat: 1r d'ESO (4 grups de 20 alumnes) Temporització: 1r i 2n trimestre	Professors: David Pujol, professor de Visual i Plàstica Joan Escoda, professor de Música
---	---

PRESENTACIÓ

Des d'aquest passat curs, l'INS Nicolau Copèrnic forma part del Projecte Magnet, i estableix una relació de partenariat amb el MNACTEC de Terrassa. El centre d'interès comú és l'astronomia i l'origen de l'univers.

Des de l'àrea d'expressió, ens proposem reflexionar sobre aquests conceptes, en clau artística i des de l'expressió abstracta. L'origen de l'univers ens remet, en clau metafòrica, a l'origen de totes les coses, i a l'origen de l'art: parlem dels binomis que ens sustenten i ens donen sentit com a éssers humans: l'ordre i el caos, l'espai i el temps, la quietud i el moviment, la casualitat i la causalitat, per posar-ne uns exemples.

Aquest projecte artístic té com a objectiu principal acostar el llenguatge de l'art contemporani als alumnes de primer d'ESO a través d'una proposta artística interdisciplinari. L'art contemporani sovint és vist com a un art allunyat de la vida, incomprensible a nivell formal i reservat per uns pocs entesos. Reclamem el caràcter lúdic de l'art contemporani com a font gaudi i com a generador de creativitat i per a la reflexió individual i col·lectiva.

La proposta està dividida en dues fases: una fase d'experimentació on, des de les matèries de Visual i plàstica i de Música, es faran diferents propostes per tal d'acostar el llenguatge contemporani als alumnes, amb l'objectiu que disposin d'una àmplia paleta de recursos per al gaudi de l'art, tant com a creadors, com a espectadors.

El producte final consistirà en la preparació i elaboració d'una actuació, en la línia d'una instal·lació contemporània, on hi entrin en joc la interpretació teatral, la creació plàstica i la improvisació musical i sonora, projectada en temps real en una pantalla. Cada grup de Primer d'ESO farà la seva proposta sobre el tema. Serà doncs, una representació en 4 actes.

Al llarg de tot el procés, comptem amb l'assessorament i supervisió de la companyia artística 'Insectotòpics', especialistes en instal·lacions contemporànies i llenguatges interdisciplinaris, així com en la visita a un dels seus espectacles artístics i la realització d'un taller. Web de contacte: <http://insectotropics.com/ca/inici/>

Finalment, s'elaborarà un document amb les propostes didàctiques, i recursos i materials, que hagin sorgit al llarg del procés, que es posarà a disposició de tota la comunitat educativa.

COMPETÈNCIES DE L'ÀMBIT ARTÍSTIC

El projecte contempla un treball llarg i complex en el que es treballen totes les competències pròpies de l'àmbit, des de la percepció i escolta atenta de l'art contemporani, la capacitat per interpretar, crear i improvisar amb diferents llenguatges musicals, com per la seva dimensió social i cultural: l'art com a mitjà per a la participació col·lectiva i per a la transformació social.

• Dimensió percepció i escolta

Competència 1. Utilitzar estratègicament els elements dels llenguatges visual, musical i corporal per analitzar les produccions artístiques.

- Objectiu: aproximar l'art contemporani als alumnes ajudant-los a identificar i descriure els elements estructurals bàsics d'una obra contemporània.

Competència 2. Mostrar hàbits de percepció reflexiva i oberta de la realitat sonora i visual de l'entorn natural i cultural.

- Objectiu: mostrar l'hàbit de percebre de forma reflexiva els elements bàsics d'una obra contemporània interdisciplinari.

• Dimensió expressió, interpretació i creació

Competència 3: Interpretar música de forma individual i col·lectiva utilitzant la veu, els instruments, el cos i les eines tecnològiques.

- Objectiu: interpretar música de forma individual, col·lectiva i col·laborativa amb una intencionalitat expressiva.
- Objectiu: cantar, recitar o representar un text amb una intencionalitat adequada a la proposta artística.

Competència 4. Interpretar i representar amb formes bidimensionals i tridimensionals, estàtiques i en moviment.

- Objectiu: utilitzar recursos tècnics de representació bàsics sobre formes elementals amb resultat d'un producte artístic coherent amb una intencionalitat predeterminada.

Competència 5. Compondre amb elements dels llenguatges artístics utilitzant eines i tècniques pròpies de cada àmbit

- Objectiu: compondre produccions artístiques amb coherència i coneixement dels llenguatges propis (sonors, plàstics i digitals), a partir d'unes pautes bàsiques clarament establertes.

Competència 6. Experimentar i/o improvisar amb instruments i tècniques dels llenguatges artístics.

- Objectiu: portar a terme un procés d'experimentació i/o improvisació a partir d'una pauta i per mitjà d'instruments i tècniques establertes a través de les quals arribar a un resultat.

Competència 7. Desenvolupar projectes artístics disciplinaris o transdisciplinaris tant personals com col·lectius.

- Objectiu: ser capaç de desenvolupar el projecte amb un pla previ establert, aplicar disciplines diverses amb el suport i la guia del professor.

- **Dimensió societat i cultura**

Competència 8. Valorar amb respecte i sentit crític les produccions artístiques en els seus contextos i funcions.

- Objectiu: valorar les produccions contemporànies amb respecte i sentit crític, situant-les en el seu context, i aplicant els elements d'un llenguatge artístic determinat.

Competència 9. Gaudir de les experiències i creacions artístiques com a font d'enriquiment personal i social.

- Objectiu: valorar l'art contemporani com a font de gaudi així com gaudir de l'esperit lúdic de les instal·lacions i les propostes contemporànies interdisciplinàries.

Competència 10. Fer ús del coneixement artístic i de les seves produccions com a mitjà de cohesió i d'acció prosocial.

- Objectiu: prendre consciència de la pròpia implicació en produccions artístiques com a mitjà de cohesió i acció social i participar-hi activament.

- **COMPETÈNCIA PERSONAL I SOCIAL**

Competència 4. Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable.

- Objectiu: participar en la proposta artística, negociant, discutint i arribant a acords, de manera proactiva, donant valor al grup i al projecte.

METODOLOGIA

- Les sessions parteixen de la pràctica, des del repte o la proposta, guiant als alumnes i oferint possibilitats diverses (*Learning by doing*). La teoria, que va al final del cicle de treball, completa, explica, justifica i ordena (conceptualització mínima necessària).
- Modelatge del professor: presentació d'exemples i contraexemples o es mostra com s'han resolt algunes dificultats.
- Mostra de contraexemples de qualitat (referents artístics). Els cicles poden ser de petita o llarga durada depenent de l'activitat.
- Posem el focus en l'element lúdic del procés creatiu.
- Oferir possibilitats expressives diverses als alumnes: són els alumnes els que trien els materials, llenguatges i els ritmes, així com el rol en el projecte grupal (model DUA).
- Importància de la planificació i repartiment de tasques.
- Importància del treball cooperatiu des del començament, des del treball en parelles fins al projecte de grup-classe.

AVALUACIÓ

Implicació de l'alumnat en el disseny dels criteris d'avaluació i dels indicadors (què avaluem i com ho avaluem).

- Formativa (la fa el docent): formació continuada amb l'objectiu de regular les dificultats que sorgeixen al llarg del procés. Feedback professor-alumne.
- Formadora (la fa l'alumne): crear espais de reflexió i activitats d'autoavaluació del procés.
- Qualificadora: avaluació individual d'algunes activitats concretes, a través de rúbriques.

SEQÜENCIACIÓ DIDÀCTICA

PRIMERA FASE: EXPERIMENTACIÓ

Dinàmiques a l'aula, en parelles o petits grups. Les activitats es duran a terme des de l'assignatura de ViP i de música, separadament:

- A partir de conceptes oposats: claredat - foscor; pesantor - lleugeresa; opacitat - transparència; agut - greu; fort - fluix; consonància - dissonància; càlid - fred; corba - línia; suau - rugós; ràpid - lent; brillant - opac; simetria - asimetria; ordre - desordre; llarg - curt; ondulat - llis; perfecte - imperfecte; alt - baix
- A partir de conceptes relacionats amb l'univers: estel, via làctea, gravetat, forat negre, planetes, satèl·lit, llum, big bang, partícules, àtoms supernova, nebulosa...
- A partir d'estats de la matèria: sòlid, líquid, gasós i plasma.
- A partir de processos: bullir, evaporar, cristal·litzar, explotar, augmentar, volar, submergir...
- A partir de textos i poemes visuals.
- A partir de colors: vermell, groc, blau, verd, taronja, lila, rosa, maragda...
- A partir de formes: punts, zigzag, línia recta, línia corba, espiral, línies paral·leles, perpendicular,

Conceptes clau: procés de creació, idea, composició, procediments, materials, estructura, rol de l'artista i de l'espectador.

- **Conceptes ViP:** pintures rupestres, collage, atzar, ready made, instal·lació, art urbà, minimalisme, treball a partir de textos.
Suports: dibuix, pintura, fotografia o vídeo
- **Conceptes música:** paisatges sonors, improvisació, serialisme, aleatorietat, loops, instal·lació sonora, treball a partir de textos.
Suports: veu, instruments acústics, instruments electrònics, sons gravats.

SEGONA FASE: CREACIÓ

Realització d'una proposta artística interdisciplinària per grup-classe. Es durà a terme des de l'assignatura de ViP i de música, simultàniament. Cada classe realitzarà una proposta diferent, sota el mateix format. Elaboració d'un guió tècnic.

Repartiment de tasques per classe: gestió i planificació - actors - artistes plàstics - músics - equip tècnic - escenografia - documentació - material.